



### PRESENTACIÓ DE L'ASSIGNATURA

Titulació oficial [accés des de grau FHEAG]	<i>Licentiat in Historia, Archaeologia et Artibus Christianis</i> : equivalent al títol universitari oficial de Màster [BOE 22/04/2015]				
Titulació pròpia [accés resta estudis]	Màster en Història i Patrimoni Cultural de l'Església (en conveni amb la URL)				
Assignatura	<b>MCEP002 CONSERVACIÓ i RESTAURACIÓ DEL PATRIMONI</b>				
Curs	2018-2019	Itinerari/Especialitat	Patrimoni de l'Església	Àrea	C. Específic
Cicle	Segon	Període lectiu	1 Sem	ECTS	5 ECTS
Professor/a	Dra. Clara Arbués (coordinació i qualificació), Carles Feixa, Pere Rovira, Guillem Mercadal, Josep Paret, Lluïsa Amenós, Ruth Bagán i Maite Toneu.		Llengua		Català

#### Descripció de l'assignatura

L'objectiu principal de l'assignatura és presentar les nocions bàsiques sobre la conservació i la restauració del patrimoni sacre, recollint les especificitats de les esglésies com a monuments, i a la vegada contemplant els béns mobles que allotgen, com a elements patrimonials que cal preservar per al futur. Un objectiu més concret de l'assignatura és mostrar les tipologies dels elements artístics vinculats a les esglésies, i les seves característiques principals de cara al seu correcte manteniment a curt, mitjà i llarg termini (conservació preventiva).

El curs s'organitza en tres blocs: un primer bloc destinat a la conservació i restauració dels béns immobles i dels elements artístics que s'hi associen; un segon bloc centrat en la conservació i la restauració dels béns mobles de les esglésies. Per tancar el temari es destinaran dues sessions a la conservació preventiva i als mètodes de prevenció de riscos i manteniment de les obres d'art a les esglésies.

#### Temari abreujat

- Conservació i restauració dels edificis religiosos i dels elements artístics vinculats amb les construccions
  - 1.1-Arquitectura I. Nocions generals de restauració monumental. El projecte arquitectònic
  - 1.2-Arquitectura II. Com s'intervé en els edificis patrimonials i pautes per al seu manteniment
  - 1.3-Figuració bidimensional associada a l'arquitectura: la pintura mural i les pàtines
  - 1.4-Figuració tridimensional associada a l'arquitectura: l'escultura en pedra (claustres, portalades, façanes i elements ornamentals)
  - 1.5-La conservació dels vitralls i la seva funció dins l'arquitectura
- La conservació i restauració dels béns mobles de les esglésies
  - 2.1-L'inventari i la documentació dels béns mobles
  - 2.2-L'art moble religiós en suport de fusta (pintura, escultura i retaules)
  - 2.3-Els béns culturals sobre fusta: el mobiliari de l'entorn litúrgic (altars, calaixeres de sagristia, confessionaris, bancs, baranes de cor, orgues, paviments i enteixinats)

- 2.4-L'orfebreria, els objectes de metal·listeria i la forja
- 2.5-Els teixits i els tapissos religiosos i la pintura sobre tela
- 2.6-La conservació dels fons documentals i les biblioteques

### 3. Conservació preventiva i manteniment de béns culturals

- 3.1-Conservació preventiva I. Els "tresors" de les esglésies i la seva exposició
- 3.2-Conservació preventiva II. Els espais d'ús religiós i les obres artístiques de culte

### **Bibliografia bàsica**

- C. BRANDI, *Teoria de la restauración*. Madrid: Alianza Formas 1988 (1977).
- A. CALVO, *Conservación y restauración. Materiales, técnicas y procedimientos. De la A a la Z*. Barcelona: Ed. Del Serbal 1997.
- M. CARBONELL, *Conservación y restauración de monumentos*, Barcelona 1993.
- J.A. HERRÁEZ, *Fundamentos de Conservación Preventiva*. Sección de Conservación Preventiva del Instituto del Patrimonio Cultural de España (IPCE), Madrid 2014.
- M. J. THIEL (ed.), *Conservation of stone and others materials*, Proceedings of the international RILEM/UNESCO congress, Paris: UNESCO 1992.
- G. THOMSON, *The Museum Environment*. London: Butterworths 1986 (2nd Edition).
- VV.AA. *Alba Daurada. L'art del retaule a Catalunya*, catàleg de l'Exposició, Museu d'Art de Girona 2006.
- VV.AA. "Bienes culturales. Retablos", *Revista del Instituto del Patrimonio Histórico español* (2) Madrid: Instituto del Patrimonio Histórico Español 2003.
- VV.AA. *Manual de conservación preventiva de bienes culturales en recintos religiosos*. Consejo Nacional para la Cultura y las Artes (CONACULTA) - Instituto Nacional de Antropología e Historia (INAH). Ciudad de México 2004.